

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
30 червня 2025 р. № 7**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«Виноградарство та виноробство: теорія і практика»**

**УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
30.06.2025 р. № 386/01-04**

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена робочою групою у складі:

1. **Симочко Віталій Вікторович**, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри плодоовочівництва і виноградарства ДВНЗ «УжНУ»;
2. **Глюдзик-Шемота Маргарита Юрїївна**, кандидат сільськогосподарських наук;
3. **Гамор Андрій Федорович**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри плодоовочівництва і виноградарства ДВНЗ «УжНУ»;
4. **Зозуля Стефан Степанович**, старший викладач, завідувач лабораторії кафедри плодоовочівництва і виноградарства ДВНЗ «УжНУ».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Гарновдїй Олександр-Василь Васильович**, очільник ФГ «ВИННА МАНУФАКТУРА "ШТИФКО"», голова «Асоціації виноградарів, виноробів та дистиляторів Закарпаття».
2. **Тереля Віктор Іванович**, заступник директора департаменту агропромислового розвитку Закарпатської обласної військової адміністрації.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми підвищення кваліфікації.

Виноградарство та виноробство – це не лише традиційна складова аграрного сектору, а й перспективна сфера для інвестицій, експорту та формування іміджу країни. Розвиток внутрішнього ринку та зростання попиту на якісну локальну продукцію формують потребу у висококваліфікованих фахівцях повного циклу виробництва продукції виноробної галузі.

Освітня програма дозволяє формувати фахівців, які орієнтуються на принципи сталого розвитку виноробної галузі, можливості започаткування власної справи в контексті малого виноробства, що характеризується теруарністю (унікальністю) виробленої продукції.

Спрямованість освітньої програми підвищення кваліфікації ...

Освітня програма спрямована на формування вмінь і навичок здобувачів в галузі малого виноробства, що створює передумови підготовки фахівця, який володіє комплексними знаннями з повного циклу виробництва винної продукції, починаючи від закладки виноградників, технологій вирощування виноматеріалу і закінчуючи застосуванням різноманітних методів оцінки якості вин, з метою отримання конкурентоспроможної продукції на ринку.

Особливості реалізації освітньої програми підвищення кваліфікації.

Освітня програма з виноградарства та виноробства є міждисциплінарною і поєднує фундаментальні знання з агрономії та, технології харчових виробництв, що створює передумови набуття комплексних умінь і навичок для успішної реалізації бізнес-проектів в галузі малого виноробства. Її реалізація має ряд особливостей, які зумовлені як специфікою самої галузі, так і сучасними вимогами до підготовки фахівців.

Програма значною мірою орієнтована на практичну підготовку здобувачів. Наявність власного виноградника та професійного обладнання для виноробства дасть змогу набути практичних навичок безпосередньо під час курсу підвищення кваліфікації.

Основні завдання освітньої програми підвищення кваліфікації.

1. Надання основ фундаментальних знань. Забезпечення здобувачів базовими знаннями, що лежать в основі вирощування винограду, виробництва вина та оцінки його якості.

2. Професійна підготовка з фахових дисциплін. Вивчення технологій закладання виноградників, агротехніки вирощування винограду, методів захисту рослин, збору та переробки винограду, методів виноробства, контроль якості виноматеріалів.

3. Формування практичних навичок. Організація практичних занять на базі УжНУ, що сприяє засвоєнню навичок роботи з сучасною технікою та обладнанням.

**1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«Виноградарство та виноробство: теорія і практика»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»
Офіційна назва освітньої програми	Виноградарство та виноробство: теорія і практика
Рівень освітньої програми	Підвищення кваліфікації
Обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Розрахунковий строк виконання освітньої програми	Від 1-го до 4-х місяців.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (3 рівень НРК); диплома молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра (5 рівень НРК), бакалавра (6 рівень НРК), диплом магістра або спеціаліста (7 рівень НРК)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Безстроково, до наступного оновлення
Документ про опанування програми підвищення кваліфікації	Сертифікат встановленого зразка
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/87803
2 – Мета освітньої програми підвищення кваліфікації	
Формування у слухачів комплексу знань, умінь та навичок для застосування і професійній діяльності агронома у сфері виноградарства та виноробства, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології високоякісної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми підвищення кваліфікації	
Орієнтація освітньої програми підвищення кваліфікації	Освітня програма підвищення кваліфікації орієнтована на здобуття слухачами професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у галузі виноградарства та виноробства.
Основний фокус освітньої програми підвищення кваліфікації	Основний фокус освітньої програми – набуття базових навичок у сфері професійної підготовки з технології вирощування винограду та процесу виробництва різних типів вин.
Особливості програми	Освітня програма передбачає підготовку слухачів до впровадження сучасних технологій в професійній діяльності. У програмі враховано особливості регіонального садівництва,

	овочівництва, виноградарства, виноробства з можливістю набути практичних навичок вирощування винограду та опанування технології виробництва вина на базі власного сучасного виноградника і лабораторії виноробства ННВЦ «Деренівка» ДВНЗ «УжНУ». Реалізація освітньої програми здійснюється в асинхронному форматі із використанням сучасної освітньої платформи Canvas, що забезпечує зручність, доступність та безпечне середовище для навчання.
4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Після завершення навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації та отримання сертифікату випускники освітньої програми можуть залучатись до роботи у галузі виноградарства та виноробства відповідно до набутих компетентностей і результатів навчання.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основним підходом у навчанні є практико- та проблемно орієнтоване навчання з елементами самоосвіти. Під час навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації використовуються як традиційні форми навчання, такі як лекції, практичні заняття, індивідуальні та групові завдання та консультації, так і методи моделювання професійних ситуацій, розв'язання ситуативних завдань (кейсів), рольові й імітаційні ігри, дискусії та інші активності. Навчання відбувається в асинхронному режимі.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень слухачів здійснюється у формі комплексного підсумкового тестування (в онлайн форматі) та/або представлення розробленого випускного проєкту за тематикою освітньої програми
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у виноградарстві та виноробстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2. Здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу винограду. ФК 3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з виноградарством та виноробством. ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для виробництва різних типів вин.

	ФК 8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у виноградарстві та виноробстві. ФК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ФК 10. Розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування винограду та виробництва якісних вин.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (РН)	РН 1. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. РН 2. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі виноградарства та виноробства. РН 3. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою. РН 4. Володіти методами опрацювання даних у виноградарстві та виноробстві. РН 5. Аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі виноградарства та виноробства. РН 6 Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. РН 7. Проектувати й організувати технологічні процеси вирощування посадкового матеріалу винограду відповідно до встановлених вимог. РН 8. Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної продукції відповідно до чинних вимог. РН 9. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси виноградарства і виноробства, відповідно до чинних вимог. РН 10. Планувати економічно вигідне виробництво продукції виноградарства та виноробства. РН 11. Організувати результативні і безпечні умови роботи. РН 12. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми програми	
Кадрове забезпечення	Освітній процес забезпечується науково-педагогічними, педагогічними працівниками, які мають відповідну базову освіту та/або наукові ступені/звання, практичний досвід і підготовлені в рамках освітньої програми для тренерів, Залучення викладачів до викладання за освітньою програмою здійснюється на принципах відповідності їх наукових спеціальностей галузі знань і спеціальності; моніторингу рівня їх наукової активності; систематичного підвищення професійної кваліфікації; впровадження результатів наукової роботи.
Матеріально-технічне забезпечення	Освітній процес здійснюється в онлайн режимі з використанням сучасної освітньої платформи Canvas, що забезпечує зручність, доступність та безпечне середовище для навчання слухачів.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Система інформаційного забезпечення програми підвищення кваліфікації включає: офіційний сайт https://www.uzhnu.edu.ua/, точки бездротового доступу до Інтернету; відкриті електронні курси на онлайн платформі Canvas; методичні рекомендації та

дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи слухачів.

**2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«Виноградарство та виноробство: теорія і практика»**

№ з/п	Назви модулів і тем	Загальна кількість годин	з них, годин		
			Дистанційних	Практичних	Самостійна робота
Модуль 1. Виноградарство					
1.	Тема 1. Біологія та екологія виноградної рослини	8	4		4
2.	Тема 2. Розмноження винограду та закладання виноградника.	8	4		4
3.	Тема 3. Агротехніка вирощування, захист та удобрення винограду.	8	4		4
4.	Тема 4. Сортовивчення і підбір сортів винограду	6	2		4
Разом за модуль 1		30	14		16
Модуль 2. Технології виноробства					
5.	Тема 5. Характеристика сировини для виноробства.	8	4		4
6.	Тема 6. Загальна технологія основних типів виноградних вин.	8	4		4
7.	Тема 7. Вади та хвороби вина.	8	4		4
8.	Тема 8. Класифікація вин.	6	4		2
Разом за модуль 2		30	16		14
Модуль 3. Методи визначення якості вин					
9.	Тема 9. Основні принципи оцінювання якості вин.	16	8		8
10.	Тема 10. Основи роботи сомельє.	14	6		8
Разом за модуль 3		30	14		16
Разом за освітньою програмою		90	44		46

3. Форма атестації слухачів освітньої програми підвищення кваліфікації

Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації завершується атестацією слухачів у формі підсумкового тестування (в онлайн форматі) та/або виконанням проєктної роботи (із захистом) з виявленням рівня досягнення компетентностей і програмних результатів, передбачених освітньою програмою підвищення кваліфікації.

У разі успішного захисту проєктної роботи, слухачам видається сертифікат встановленого зразка.